Liefde en gymnastiek

EDMONDO
DE AMICIS

Liefde en gymnastiek

Vertaald door Anthonie Kee

2021 Prometheus Amsterdam

Eerste druk 2004
Tweede druk 2021

Oorspronkelijke titel *Amore e ginnastica* (1892)
© 2004 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en Anthonie Kee
Omslagontwerp Bart van den Tooren
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 4974 1

Op de hoek van de Via dei Mercanti nam de secretaris diep zijn hoed af voor ingenieur Ginoni, die als gewoonlijk teruggroette met de woorden: 'Dag, dierbare secretaris!' Vervolgens sloeg hij de Via San Francesco d'Assisi in, terug naar huis. Tien over halfnegen: het was zo goed als zeker dat hij op de trap diegene die hij wilde zien inderdaad zou tegenkomen.

Op tien passen afstand van de voordeur liep hij op het trottoir de besnorde gymnastiekleraar Fassi tegen het lijf, verdiept in drukproeven. Fassi bleef staan, liet hem de bladen zien en vertelde dat hij bezig was met het doornemen van de proeven van een artikel over de rekstok, van de hand van juffrouw Pedani, geschreven voor *De nieuwe strijd*, tijdschrift voor gymnastiek, waarvan hij een van de belangrijkste redacteuren was.

'Het is precies zoals zij het zegt,' ging hij voort. 'Ik hoef alleen maar hier en daar een kleine verbetering aan te brengen. Ah, dat is nog eens een gymnastieklerares! Dan heb ik het niet over haar schrijftalent: ieder heeft zijn sterke en zwakke punten. Trouwens… in de gymnastiek, als wetenschap, kom je met vrouwenhersenen niet zo ver, dat is bekend. Maar waar het om de uitvoering gaat is er geen tweede zoals zij. Ja, moeder natuur heeft haar speciaal daarvoor geschapen, heeft haar een skelet meegegeven in de meest volmaakte proporties die ik ooit gezien heb, met een pracht van een borstkas. Juist gisteren zag ik hoe ze, bij wijze van experiment, roterende bewegingen maakte met haar boven-

lichaam. Ze is zo lenig als een meisje van tien. Laat de heren esthetici dan maar beweren dat het schone geslacht door gymnastiek zou worden misvormd! Zij hanteert de halters als een man, en ze heeft de mooiste vrouwenarmen die, als je ze naakt zag, ooit gezien zijn onder de zon. Ik groet u beleefd.'

Zo brak hij elk gesprek abrupt af, in navolging van de beroemde Baumann, de grote 'gymnarch', zoals hij hem noemde: dat was zijn god. De secretaris bleef in gedachten verzonken achter.

Die vreselijke Fassi kwelde hem zonder het zelf te weten nu al geruime tijd met al die informatieve beschrijvingen van de kracht en de schoonheid van juffrouw Pedani, aan wie hij toch al veel te vaak dacht. Nu maakten deze beelden van dat roterende bovenlichaam en die naakte armen de opwinding die hij op weg naar de trap altijd al voelde – in de hoop daar zijn buurvrouw te zullen ontmoeten – nog heviger.

Langzaam, lichtjes en met gespitste oren begon hij de trap op te lopen, maar toen hij, op het eerste portaal aangekomen, voetgeschuifel boven zich hoorde, voelde hij hoe het bloed hem naar het hoofd steeg. Het waren de leraressen Pedani en Zibelli die als gewoonlijk samen naar beneden kwamen op weg naar school. Hij herkende de altstem van de eerste.

Toen ze elkaar dicht genaderd waren, halverwege de tweede trap, bleef de secretaris staan en nam zijn hoed af, maar in plaats van juffrouw Pedani aan te kijken, keek hij, als altijd, door verlegenheid bevangen, naar haar gezellin; deze meende ook dit keer dat zíj de oorzaak van zijn agitatie was, en met een lieve glimlach moedigde ze hem aan. Daarop voerden ze een van die bij dat soort gelegenheden gebruikelijke onnozele gesprekjes.

'Gaat u al zo vroeg naar school?' stamelde hij.

'Zo vroeg is het niet,' antwoordde juffrouw Zibelli zoetgevooisd. 'Het is bijna kwart voor negen.'

'Ik dacht… halfnegen.'

'Onze horloges doen het beter dan dat van u.'

'Kan zijn. Het is mistig vanochtend!'

'Op mist volgt zonneschijn.'

'Soms… Laten we 't hopen. En… graag tot ziens!'

'Tot ziens.'

'Tot ziens.'

Boven aan de trap aangekomen draaide de secretaris zich snel om, juist op tijd om een ondeugende blik te werpen op de fraaie schouders en de sterke armen van juffrouw Pedani, terwijl op dat moment juffrouw Zibelli, zonder dat haar vriendin er erg in had, omkeek en hem een glimlach toezond.

Toen nam hij een besluit. Nee, zo kon het niet doorgaan; deze zoveelste dwaze figuur die hij in haar bijzijn geslagen had, gaf voor hem de doorslag. Hij hield dit niet langer vol, deze doorn van verlangen in zijn vlees, elke dag verhevigd door die ontmoetingen waarbij hij er nog niet eens in slaagde zich het genoegen te verschaffen naar haar te kijken. Zijn besluit stond vast: de brief die hij al een week op zijn bureau had liggen, zou hij nu versturen. Hij wilde een uitspraak, op leven en dood.

Op de tweede verdieping aangekomen opende hij met een gedecideerd gebaar de deur en liep meteen door naar de kamer van zijn oom, commandeur Celzani, de heer des huizes, om deze de huurpenningen te overhandigen van zijn andere huis, aan de Via Vanchiglia. Direct daarna zou hij nog één keer de brief herlezen die over zijn lot beslissen zou. Maar toen hij hoorde dat er in die kamer gepraat werd, bleef hij

vlak voor de deur staan, bracht zijn oog bij het sleutelgat en zag dat de huisheer in gezelschap verkeerde van een klein, dik mannetje met een groot, baardeloos, gerimpeld gelaat als van een opeens oud geworden en opgeblazen jongetje, met een zwart pruikje scheef op het hoofd. Dit mannetje kende hij al geruime tijd. Het was de algemeen directeur van de gemeentescholen, die, daar hij elke ochtend door de Via San Francesco naar zijn kantoor wandelde, af en toe even aanwipte om de commandeur te groeten, met wie hij acht jaar eerder, toen deze plaatsvervangend wethouder van onderwijs was, nauwe vriendschapsbanden had aangeknoopt. Niettemin, aangezien hij, sinds hij het geheim van zijn hartstocht met zich meedroeg, niemand meer vertrouwde, begon de secretaris te luistervinken, want hij verdacht hen ervan het over hem te hebben. Hij kalmeerde enigszins toen hij hoorde dat de directeur gewoontegetrouw sprak over de aanzienlijke en hachelijke, bij zijn ambt behorende problemen waar het de leraressen betrof.

'U begrijpt,' zei hij met slepende, astmatische stem, 'ze geven les bij adellijke families, hebben kennissen onder kamerleden en senatoren, sommigen van hen onderhouden zelfs betrekkingen met hoge functionarissen op het ministerie. Men moet voorzichtig te werk gaan. Soms worden ze zelfs gesteund door het Huis van Zijne Majesteit. Voor je 't weet steek je je in een wespennest. Het is een ambt, u weet het, waarvoor een tact en een kiesheid vereist zijn… waar weinigen over beschikken. Het gaat om het bestieren van een familie van tweehonderd vijftig tot driehonderd dames, rijp en groen, gehuwd of weduwe, afkomstig uit alle lagen van de bevolking, en daarbij een korps directrices dat… je zou het makkelijker hebben als je met de dertig prinsessen uit het huis Hohenzollern van doen had. Stelt u zich eens voor, de

kopzorgen die ik heb over al die verliefdheden, die ziektes, huwelijken, wittebroodsweken, examens, kraambedden, rivaliteiten, onenigheden met superieuren en met ouders… U wilt wel geloven dat mijn hoofd er soms van omloopt.'

En zo sprak hij door, over algemeenheden. De secretaris, geheel gerustgesteld, trok zich terug en wachtte. Zodra de directeur was verdwenen, ging hij de kamer binnen van zijn oom, die nog in zijn fauteuil zat, gehuld in een kamerjas en zijn blauwe, tegelijk ernstige en zachte ogen strak gevestigd op het gewelfde plafond, als verzonken in hemelse aanschouwingen. Na hem te hebben voorgerekend hoeveel hij had opgehaald, legde de secretaris de bankbiljetten voor hem op het bureau. Zijn oom knikte goedkeurend met zijn mooie grijze hoofd, zonder een woord, zoals zijn gewoonte was, hief opnieuw de ogen ten hemel en zette zijn gepeins voort. Toen ging de secretaris er op zijn tenen vandoor, trad zijn eigen kamer binnen, haalde uit een afgesloten lade een brief te voorschijn, vier kantjes volmaakt schoonschrift, las deze uiterst aandachtig door, sloot hem behoedzaam in een envelop, plakte er zorgvuldig een postzegel op, liep geruisloos het huis uit en op de hoek van de straat, na enigszins onzeker zijn opgeheven hand voor het gat van de brievenbus te hebben stilgehouden, liet hij zijn brief uiteindelijk vallen. Hij slaakte een diepe zucht. De teerling was geworpen. Hij kon zich nog slechts Gode bevolen houden.

Secretaris Celzani was voor in de dertig; hij had echter, in zijn uiterlijk en optreden, de bezadigdheid van een man van vijftig, met het voorkomen van de notaris in een klucht of de huisonderwijzer in een zwaar katholieke patriciërsfamilie. Nadat hij, reeds als kind, zijn beide ouders had verloren, had een oom van moederskant zich over hem ontfermd, een

dorpspastoor, die hem in de sacristie had grootgebracht en hem vervolgens naar het seminarie had gestuurd om hem priester te laten worden; maar nadat de pastoor was overleden en hem wat spaarduiten had nagelaten, was hij door zijn oom Celzani, een weduwnaar zonder kinderen, van het seminarie afgehaald en in diens huis opgenomen, in de functie van secretaris en rentmeester: bij het uitvoeren van deze taken legde hij een werkelijk voorbeeldige rechtschapenheid en ijver aan den dag. Hij bezocht de mis, ging met priesters om, en van zijn priesteropleiding had hij zekere bewegingen en poses bewaard, bijvoorbeeld die van veelvuldig de beide handen ineengestrengeld tegen de borst geklemd te houden, een afkeer van snorren en baarden, en de gewoonte geheel donker gekleed te gaan; maar bigot was hij niet, en in alle oprechtheid kon hij zich erop laten voorstaan een patriot en een liberaal te zijn. Desalniettemin noemden alle bewoners van het pand hem vanwege zijn uiterlijk sinds jaar en dag voor de grap 'don' Celzani. En ook al vonden ze hem wel een beetje lachwekkend, toch waardeerden ze hem en mochten hem graag, want hij was hoffelijk, behulpzaam, op schuchtere wijze vol respect jegens eenieder en heel gelijkmoedig; hoe zwaar zijn geduld ook beproefd werd, hij beschikte over geen heftiger krachtterm dan die van 'grote god!', waarbij hij de ogen ten hemel sloeg en de armen uitspreidde in een soort aanroeping. Maar er zat een kant aan zijn karakter waar niemand van wist. Achter dat nette voorkomen van vermomde priester ging een zeer levendig temperament schuil, een sterke sensualiteit, maar beteugeld, niet zozeer uit schijnheiligheid maar deels uit verlegenheid, deels uit gevoel voor decorum en bovendien grotendeels verborgen gehouden achter een gelaatsuitdrukking die op diep nadenken wees. Als je die man op straat zag, gekleed in het

zwart, enigszins gebogen, met zijn donkere, sluike haar en zijn gladde gezicht, met die ogen zo klein dat ze niet meer zichtbaar waren als hij glimlachte, met zijn lange, smalle ascetenneus, met die manier van lopen alsof hij zich met alle geweld klein wilde maken, en steeds met de blik tien passen vóór zich op de grond gericht, zou niemand ooit vermoed hebben dat geen onbedekt voetje op de treeplank van een rijtuig aan zijn blik ontsnapte, noch een pikante foto in een etalage, noch een vrijend stelletje in een portiek, noch welk ding of welk beeld dan ook dat de zinnen zou kunnen prikkelen. Een waarnemer zou zijn temperament slechts hebben kunnen aflezen aan zijn brede, beweeglijke mond, die uit twee vuurrode slangetjes leek te bestaan, en aan bepaalde bloedstuwingen die, als bepaalde gedachten hem door het hoofd speelden, heel even zijn hals en gelaat kleurden. Zeker, wijlen zijn heeroom zou niet elke stap van hem hebben kunnen goedkeuren, maar zijn gedrag was zo verstandig en waardig dat zelfs iemand die heel goed op de hoogte was van zijn doen en laten, daarin niet het geringste zou ontdekken waaruit hij zou kunnen opmaken dat de secretaris, ook in dat opzicht, anders was dan hij leek. Overigens was hij een van die naturen die in hun sensualiteit niet vulgair zijn, die, aangezien deze hen toch niet bevredigt, zich niet aan de ondeugd overgeven en die ervoor geschapen zijn slechts vervulling te vinden in één enkel eerlijk en betrouwbaar bezit dat niet losstaat van hun genegenheid: naturen veeleer amoureus dan sensueel, wachtend en zoekend en zich zonder veel moeite inhoudend, totdat ze op de belichaming stuiten van een zeker fysiek en moreel ideaal dat ze koesteren in hun geest; en daarin zijn ze wellicht moeilijker tevreden te stellen dan andere, killere, meer door de wol geverfde mannen, wie de rook van de hartstocht niet tot sluier dient.

Nu had hij dit ideaal aangetroffen in de persoon van juffrouw Pedani, een Lombardische die drie maanden eerder, begin december, samen met haar collega, juffrouw Zibelli, een klein appartement op de derde verdieping van het gebouw had betrokken, recht tegenover dat van meneer Fassi, die haar daar naartoe had gehaald om des te zekerder te kunnen zijn van haar waardevolle medewerking aan *De nieuwe strijd*. Die grote, robuuste jonge vrouw van zevenentwintig, als naar een standbeeld gemodelleerd, 'breed geschouderd en smal in de taille', van wie het hele lichaam kracht en gezondheid uitstraalde, zou razend knap zijn geweest als ze niet dat neusje had gehad waar nog wel wat op viel aan te merken en die wat al te mannelijke gelaatstrekken en manier van lopen; reeds bij haar eerste verschijnen had hij haar herkend als de langverwachte persoon naar wie hij altijd had verlangd. Zij was het type dat hij in zijn onstuimige seminaristendromen had gestreeld, de gestalte die hij gedurende al zijn kuise maar hete jeugdjaren vaag had begeerd. De eerste maal dat hij naar boven was gegaan, naar haar woning, om drie maanden huur bij vooruitbetaling van haar in ontvangst te nemen, was het hem niet gelukt de vijflirebiljetten na te tellen die zij naast elkaar op de ladekast voor hem had neergelegd. Van die dag af was zijn hartstocht hoger en hoger opgelaaid. En zodra hij uit haar waardige gedrag had begrepen dat ze een sterk, rustig karakter bezat, dat afkerig was van elke vorm van koketterie, dat haar nauwelijks iets liet merken van de indruk die haar persoon op anderen maakte en dat geen enkel uitzicht bood op frivoliteiten of avontuurtjes, gingen zijn gedachten rechtstreeks en vastberaden uit naar een huwelijk, als naar de enig mogelijke manier om tot de vervulling van zijn wensen te komen. Ondanks al zijn hartstocht zag hij trouwens wel in welke gegronde bezwaren zijn

oom zou aanvoeren tegen een huwelijk met een lerares zonder familie en zonder geld; de hoop echter dat het *nee* niet definitief zou zijn putte hij gedeeltelijk uit een ongebruikelijke passie die de commandeur in vuur en vlam leek te zetten, voorzover bekend zijn enige: een bijzonder actieve neiging tot het propageren van de opvoedkundige gymnastiek, door hem reeds op alle mogelijke manieren bevorderd ten tijde van zijn kortstondig plaatsvervangend wethouderschap van onderwijs; dit propageren had hij inmiddels gestaakt, maar hij bewaarde een levendige en aanhoudende sympathie voor alle mogelijke gymnastiekuitvoeringen op scholen, colleges, instituten, academies en bij examens, waarvan hij er geen eentje miste, want als een van de voornaamste en verdienstelijkste stichters van de Turijnse Gymnastiekvereniging werd hij voor al die evenementen uitgenodigd. Het was juist deze sympathie voor de gymnastiek die hem ertoe had gebracht meneer Fassi, die hij jaren her op de Vereniging had leren kennen, een korting van een derde op de huishuur te verlenen, en eenzelfde gunst bewees hij juffrouw Pedani, als gymnastieklerares verbonden aan verschillende instituten, bekend om haar didactische vaardigheden en haar levendige artikeltjes in de vakbladen. De secretaris meende dat hetzelfde gevoelen dat hem ertoe gebracht had te zakken met de huurprijs voor deze huurster, ook zijn verzet tegen de bruid zou doen afnemen. Hier lag dus het allergrootste probleem niet. Het allergrootste probleem was gelegen in het waagstuk haar openlijk zijn grote liefde te verklaren; hiertegen had zijn onoverwinnelijke verlegenheid zich drie maanden lang hevig verzet, een verlegenheid bovenal voortkomend uit overwegingen aangaande zijn minderwaardigheid waar het de uiterlijkheden van zijn persoon betrof vergeleken bij die van de lerares. Hij kende haar lesrooster op zijn duimpje en sinds

drie maanden deed hij elke dag, meermalen per dag, zijn best het huis te verlaten of juist weer binnen te gaan op die bepaalde momenten, om haar op de trap tegen te komen en zijn hart bij haar uit te storten; en al honderd keer was hij haar tegengekomen, maar nooit had hij het voor elkaar gekregen iets anders uit te brengen dan de meest alledaagse en zouteloze zinnetjes. En hij kon zijn woorden van tevoren in zijn hoofd stampen, hij kon gauw twee glaasjes Caluso achteroverslaan of moed zien te putten uit het besef van de eerzaamheid van zijn bedoelingen, niets mocht baten: wanneer hij tegenover dat grote sterke meisje stond, of het nu een tree boven of een tree onder haar was, kreeg hij altijd het gevoel overheerst te worden door een kolossale figuur, zodat er van heel zijn ingebeelde onversaagdheid niets overbleef en hij meestal zijn blik zelfs niet los durfde te maken van haar fraaie taille of haar prachtige schouders om zijn ogen op te slaan naar haar gezicht. Te oordelen echter naar de rustige en immer gelijke jongensachtige onbevangenheid waarmee ze hem groette en met hem sprak, was hij er wellicht niet eens in geslaagd bij haar ook maar het geringste vermoeden te wekken aangaande zijn hartstocht. Zo leefde hij dus, broedend op zijn liefde, elke dag de opwinding van een nieuw beeld toevoegend aan een eindeloze reeks van houdingen, stembuigingen, bewegingen en vibraties die hij in zijn hoofd had opgeslagen om ze daar voortdurend de revue te laten passeren, ze één voor één overpeinzend en savourerend, met toenemende gevoelens van wellust en kwelling, die hem al zijn rust benamen. Ten slotte had hij het niet meer uitgehouden en had hij de brief geschreven.

Het huis leende zich voor de intriges en geheimen van een amoureuze passie. Het was een van de oudste huizen van Tu-

rijn, naar men zei een voormalig klooster: zonder zolders, zonder balkons aan de binnenplaats, met slechts twee, overigens slecht verlichte, trappenhuizen, op elk waarvan niet meer dan zes appartementen uitkwamen, de meeste heel klein en alle bewoond door rustige mensen. Op de eerste etage van de trap van de huisheer woonde ingenieur Ginoni met zijn gezin, met wie juffrouw Pedani in zeker opzicht iets te maken had doordat ze op lager onderwijsniveau les had gegeven aan een van de dochtertjes, destijds op de Margheritaschool. Op diezelfde verdieping waren twee welgestelde oude zussen woonachtig, zeer kerks en zo angstvallig gewetensvol dat ze geen man ooit echt aankeken, maar al met al bovenste beste dames, die juffrouw Pedani aanvankelijk beleefd hadden gegroet, maar daarmee waren opgehouden nadat ze via personeel hadden vernomen dat ze bij dokter Gamba een op de gymnastiek toegesneden cursus anatomie en fysiologie volgde. Op de tweede etage, tegenover de commandeur, woonde een oude professor in de letteren, een zekere ridder Padalocchi, weduwnaar, gepensioneerd, niets waard als linguïst, naar men zei, maar bijzonder welgemanierd; soms liep deze tegelijk met juffrouw Pedani de trap op en dan sprak hij met haar over zijn kwalen. Op de derde etage stond alles in het teken van school en gymnastiek, en voor wat betreft het leven dat men er leidde waren deze beide appartementen ongetwijfeld de meest bizarre van het hele gebouw: dat van de leraressen vooral, wegens hun grote onderlinge verschillen op het gebied van aard en levenswijze, waardoor het vreemd leek dat ze besloten hadden te gaan samenwonen. Juffrouw Zibelli was zesendertig en ook fysiek het tegengestelde van haar vriendin. Ook zij was lang, maar mager en smal in de schouders; ze had een lief, maar wat te klein en reeds verwelkt gezichtje; slechts schijnbaar bezat ze

de contouren van een welgevormd lichaam, dankzij de smaak waarmee ze zich kleedde, en uit de manier waarop ze haar voeten vooruitwierp kon men opmaken dat haar knieën het wat al te goed met elkaar konden vinden. Ze moest een heel leuk meisje zijn geweest, met prachtig kastanjebruin haar: haar glorie was het ooit, op de Domenico Bertischool, een jonge leraar natuurkunde te hebben bekoord, die bloosde als hij haar overhoorde; maar dat was een glorie van langgeleden, en haar haar was dunner geworden. Al het verdriet van haar lange meisjesleven, waartoe ze niet voorbestemd was geweest, had haar twee bittere groeven bezorgd aan weerszijden van haar mond, en iets troebels in haar blik dat wees op innerlijke onvrede. Haar goede hart had ze daarbij al met al behouden, hoewel haar prikkelbare, wispelturige humeur er veel aan bedierf. Ze had vriendschap met juffrouw Pedani gesloten zodra deze in haar afdeling was komen werken, had dadelijk sympathie voor haar opgevat, als een oudere zuster voor dat mooie jongensachtige meisje, dat niet maalde om zichzelf of om huishoudelijke zaken, maar met wie ze haar enthousiasme voor gymnastiek kon delen; ze had zich zelfs des te steviger aan haar gehecht om met haar genegenheid de opkomende gevoelens van afgunst en jaloezie om die blakende schoonheid te verstikken. Daarom juist had ze haar voorgesteld getweeën een huishouden op te zetten, en nu leefden ze al twee jaar samen. Met het toenemen van de vertrouwelijkheid echter werd de goede harmonie al snel verstoord. De eerste onenigheid was het vorige jaar ontstaan, bij gelegenheid van het grote gymnastiekcongres in Turijn, waarbij, toen het kwam tot een scheiding van de beide scholen, die van Obermann en die van Baumann, juffrouw Pedani zich resoluut had bekend tot de tweede, de vermetelste, terwijl haar vriendin, zoals haar meer vrouwelijke aard het

wilde, bij de eerste was gebleven. Vervolgens waren er meer meningsverschillen ontstaan, naar aanleiding van ernstiger zaken. Juffrouw Zibelli werd om de haverklap verliefd, en door een blik, een paar vriendelijke of dubbelzinnige woorden, het minste of geringste teken van hoffelijkheid van de kant van een leraar, een meerdere of de vader van een van haar leerlingen, geloofde ze al heel gauw dat haar liefde ook beantwoord werd; maar bij dit plotselinge opvlammen van haar fantasie bleek altijd, of ze meende dit althans zo te zien, dat tussen haarzelf en haar veronderstelde minnaar haar mooie vriendin oprees, die zijn aandacht van richting deed veranderen en naar haar persoon toe trok, zonder opzet misschien, maar juist daardoor voor juffrouw Zibelli zo onverdraaglijk. Dan volgden er beroerde tijden, waarin ze de ander niet kon luchten of zien en ze eindeloze ruzies begon: om een lamp die niet op de juiste plaats was teruggezet, of omdat ze te vroeg opstond, of omdat ze te laat aan tafel verscheen, om de futielste dingen; haar ergernis nam zelfs nog toe als ze merkte dat haar boosheid helemaal geen vat kreeg op die gezonde geest in dat gezonde lichaam, waarin het leven stroomde, snel en warm, en waarin de aanhoudende, opgewekte vlijt elk gevoel voor de kleine wrijvingen in het huiselijk bestaan leek te verstikken. Vervolgens vatte juffrouw Zibelli een vlam op voor weer iemand anders, en zolang deze illusie standhield keerde ze terug tot haar expansieve vriendschap van voorheen, waarbij ze haar vriendin adviseerde bij de keuze van haar kleding, terwijl ze schik had in haar rommeligheid en er welhaast een behagen in schepte als ze de bewonderende blikken zag waarmee men naar haar keek. Naarmate echter het aantal teleurstellingen toenam – en dat, naar zij meende, door haar vriendin – werden de manifestaties van haar bitterheid feller en hielden ze lan-